

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/zbrodnie-niemieckie/89360,Standgericht-dla-rejencji-ciechanowskiej-i-okregu-Suwalki.html>

Z zasobu IPN

ARTYKUŁ

***Standgericht* dla rejencji ciechanowskiej i okręgu Suwałki**

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

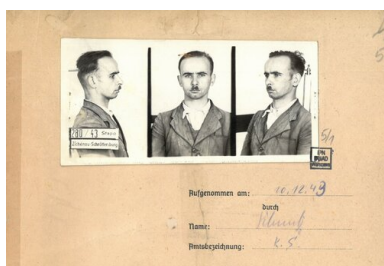
Autor: DOROTA GRZECHOCIŃSKA 04.02.2022

4 lutego 1944 r. niemiecki sąd doraźny (*Standgericht*) dla rejencji ciechanowskiej i okręgu Suwałki wydał w więzieniu policyjnym w Forcie III w

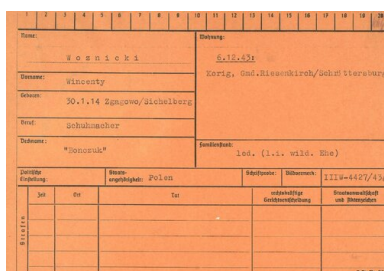
Pomiechówku wyroki śmierci na ponad 100 żołnierzy Armii Krajowej.

Większość z nich działała w ramach Inspektoratu Płocko-Sierpeckiego. W zeznaniu byłego więźnia Bolesława Czaplickiego czytamy:

„W tym dniu przyjechało do Pomiechówka «Hauptgestapo» z Płocka i każdego z nas wzywali do biura komendanta w celu odczytania protokołu (...). Każdy mógł powiedzieć: tak było lub nie. Przeważnie każdy mówił tak było, by uniknąć dalszego bicia.”

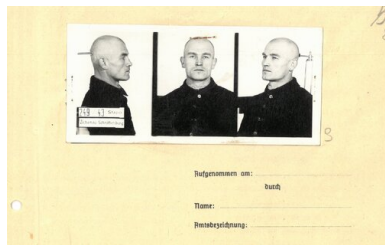

Karta ze zdjęciami sygnalitycznymi Wincentego Woźnickiego - akta śledcze gestapo. Z zasobu IPN

Karta z kartoteki Wincentego

Woźnickiego „Bończuka”, ujętego przez Niemców 6 grudnia 1943 r. w związku z likwidacją konfidenta gestapo. Z zasobu IPN

Karta ze zdjęciami sygnalitycznymi Bolesława Kossowskiego „Konrada”, komendanta Kedywu w Inspektoracie Płocko-Sierpeckim AK, ujętego przez Niemców 3 września 1943 r. - akta śledcze gestapo. Z zasobu IPN

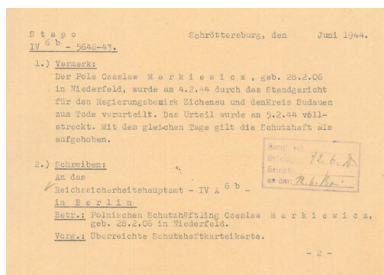
Śmierć „o szarówce”

Skazanych na śmierć Niemcy powiesili jeszcze tego samego dnia w Forcie III w Pomiechówku. Dokładna liczba ofiar nie jest znana. Według relacji świadków egzekucja zakończyła się „o szarówce”. Prawdopodobnie tego dnia nie stracono jednak wszystkich skazanych. Świadczą o tym zapisy w aktach gestapo placówki w Ciechanowie-Płocku dotyczące Czesława Markiewicza ps. Zawisza, komendanta placówki AK Podolszyce. Według nich wyrok wydany na niego 4 lutego wykonano 5 lutego 1944 r.

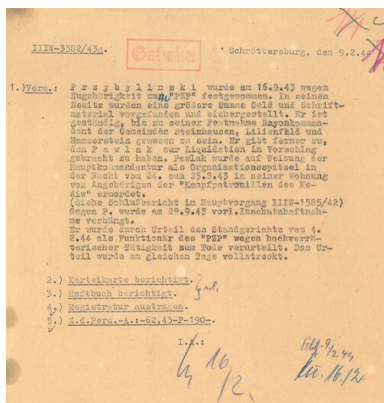
W aktach śledztw prowadzonych przez wspomniane gestapo znajduje się lista nazwisk 24 żołnierzy AK Obwodu Płock skazanych na śmierć 4 lutego. W niektórych aktach zachowały się fotografie sygnalityczne wykonane w więzieniu oraz karty w kartotece osobowej gestapo.

Karta ze zdjęciami sygnalitycznymi Czesława Markiewicza „Zawiszy”, komendanta placówki AK Podolszyce - akta śledcze gestapo. Z zasobu IPN

Dokument potwierdzający wykonanie wyroku śmierci pochodzący z akt śledczych Czesława Markiewicza [Z niemieckiego: *Polak Czesław Markiewicz ur. 28.02.1906 r. w Podolszycach został 4.02.1944 r. przez sąd doraźny dla rejencji ciechanowskiej i okręgu Suwałki skazany na śmierć. Wyrok wykonano 5.02.1944 r. Z tym dniem uchyla się areszt ochronny.*] Z zasobu IPN

Dokument z akt śledczych Józefa Przybylińskiego „Bohuna”, ujętego przez gestapo 19 września 1943 r. Według dokumentu J. Przybyliński został 4 lutego 1944 r. skazany na śmierć wyrokiem okupacyjnego, niemieckiego sądu doraźnego z powodu „wysoce zdrażliwej działalności” jako funkcjonariusz „PZP” (krypt. AK). Z zasobu IPN

Za sprawą konfidentów

Zamordowani zostali ujęci podczas prowadzonych przez gestapo od połowy 1943 r. serii aresztowań, do których przyczyniła się działalność konfidentów. Niemcy przechwycili również materiały dekonspirujące członków płockiej AK podczas zatrzymania jednego z łączników, na terenie placówki AK Bielsk. Tą drogą doszło do ujęcia Mateusza Fałkowskiego ps. Sęk, komendanta Obwodu AK Płock. Jego aresztowanie pociągnęło za sobą kolejne zatrzymania wśród członków sztabu Obwodu i Inspektoratu Płocko-Sierpeckiego AK. Brutalne przesłuchania w siedzibie gestapo w Płocku, podczas których więźniowie byli bestialsko katowani, zakończyły się wyrokami śmierci.

Ofiary załamania się „Sęka”?

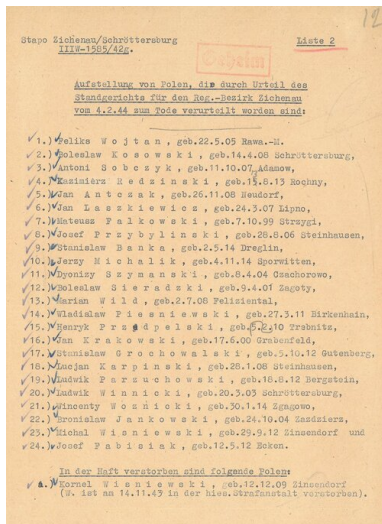
Na liście skazanych figurują nazwiska żołnierzy oddziałów dywersyjnych Kedywu: Bolesława Kossowskiego ps. Konrad, Kuba, Wilk – szefa Kedywu, Józefa Przybylińskiego ps. Bohun – komendanta placówki AK Bielsk,

Lista nazwisk żołnierzy AK Obwodu Płock, którzy 4 lutego 1944 r. zostali skazani na śmierć na podstawie wyroku okupacyjnego, niemieckiego sądu doraźnego dla rejencji ciechanowskiej i okręgu Suwałki. Tego samego dnia Niemcy powiesili ich w Forcie III w Pomiechówku. Wymieniony poniżej Kornel Wiśniewski zmarł w niemieckim więzieniu w Płocku 14 listopada 1943 r. Z zasobu IPN

Więcej interesujących materiałów na profilu Archiwum IPN

COFNIJ SIĘ